

Briselē, 2026. gada 4. jūnijā
(OR. en)

10125/26

ECOFIN 734
UEM 212
SOC 322
EMPL 151
COMPET 681
ENV 624
EDUC 206
ENER 323
JAI 735
GENDER 62
JEUN 103
SAN 399
ECB
EIB

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2026. gada 3. jūnijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2026) 209 final

Temats: Ieteikums
PADOMES IETEIKUMS
par Spānijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un
budžeta politiku

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 209 final.

Pielikumā: COM(2026) 209 final

Briselē, 3.6.2026.
COM(2026) 209 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Spānijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

{SWD(2026) 209 final}

PADOMES IETEIKUMS

par Spānijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97⁽¹⁾, un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un to īstenošanas uzraudzību.
- (2) Komisija 2025. gada 16. jūlijā pieņēma priekšlikumu regulai, ar ko izveido Eiropas Ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas, lauksaimniecības un lauku, zivsaimniecības un jūrlietu, labklājības un drošības fondu 2028.–2034. gada laikposmam un groza Regulu (ES) 2023/955 un Regulu (ES, Euratom) 2024/2509⁽²⁾. Priekšlikuma mērķis ir palielināt Savienības finansējuma efektivitāti, samazinot finanšu arhitektūras sadrumstalotību, un atbalstīt dalībvalstis to ekonomikas politikas koordinēšanā saskaņā ar LESD 175. pantu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas, lauksaimniecības un lauku, zivsaimniecības un jūrlietu, labklājības un drošības fondu 2028.–2034. gada laikposmam un groza Regulu (ES) 2023/955 un Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 (COM(2025) 565 final). Par ierosināto regulu pašlaik notiek sarunas ar likumdevējiem.

- (3) Komisija 2025. gada 25. novembrī, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Spānija nebija minēta starp tām dalībvalstīm, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku³ Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.
- (4) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Eiropas pusgads ir saskaņots ar Konkurētspējas kompasu, nodrošinot, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst Komisijas stratēģiskajiem mērķiem, izveidojot vienotu pieeju ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.
- (5) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norise turpinās līdztekus Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanai⁽⁴⁾. Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt saskaņā ar ANM atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.
- (6) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2026. gada ziņojumu par Spāniju. Tajā tika izvērtēts, kā Spānija īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas neatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Spānija. Tajā bija arī novērtēts Spānijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (7) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Spānijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu⁽⁵⁾. Plāns aptver laikposmu 2025.–2028. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju četru gadu garumā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 3,7 % 2025. gadā, 3,5 % 2026. gadā, 3,2 % 2027. gadā un 3,0 % 2028. gadā, un tiem atbilstošie maksimālie kumulatīvie pieauguma tempi, kas aprēķināti attiecībā pret

³ OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁵ Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Spānijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/643, 10.2.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj>).

2023. bāzes gadu, ir 9,2 % 2025. gadā, 13,0 % 2026. gadā, 16,6 % 2027. gadā un 20,1 % 2028. gadā.

- (8) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls izaicinājums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu⁽⁶⁾, un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Pēc Spānijas lūguma Padome [datums] pēc Komisijas ieteikuma pieņēma ieteikumu, kas ļauj Spānijai novirzīties no ieteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem⁽⁷⁾. 2025.–2028. gada periods, kad darbosies valsts izņēmuma klauzula, Spānijai dod iespēju pārskatīt valdības izdevumu prioritātes vai palielināt valdības ieņēmumus, lai paliekošs aizsardzības izdevumu palielinājums vidējā termiņā neapdraudētu fiskālo stabilitāti.
- (9) Spānija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2026. gada progresa ziņojumu⁽⁸⁾ par neto izdevumu ieteicamo maksimālo pieauguma tempu ievērošanu, par tāda reformu kopuma un investīciju īstenošanu, kas ir korekcijas perioda pagarināšanas pamatā, un par tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar kurām reaģē uz galvenajām problēmām, kas konstatētas Eiropas pusgada konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Spānijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.
- (10) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 2,8 %, un SPCI inflācija bija 2,7 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 2,4 % un 2027. gadā par 1,9 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 3,0 % apmērā un 2027. gadā 2,5 % apmērā.
- (11) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem⁽⁹⁾ Spānijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 3,2 % no IKP 2024. gadā līdz 2,4 % no IKP 2025. gadā. Deficīta samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo labos ieņēmumu rādītājus un ar enerģētiku saistīto pasākumu pakāpenisku izbeigšanu. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. gadā būs 2,4 % no IKP un 2027. gadā – 2,0 % no IKP. Stabilizācija 2026. gadā galvenokārt atspoguļo pozitīvo ieņēmumu attīstību, kas kompensē dažādus pasākumu kopumus, kuru mērķis ir mazināt plūdu sekas dažos reģionos un Tuvo Austrumu krīzes ietekmi. Deficīta samazinājums 2027. gadā galvenokārt atspoguļo ar plūdiem saistīto ārkārtas pasākumu zemākās izmaksas un ar enerģētiku saistīto pasākumu izbeigšanos.

⁶ Komisijas paziņojums “Iespējas rašana palielināt aizsardzības izdevumus Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros”, Brisele, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

⁷ Padomes [datums] Ieteikums, ar ko Spānijai ļauj novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus noteikusi Padome saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana) (OV [lūdzam OV ievietot atbilstošās OV atsauces]).

⁸ 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami šādā tīmekļa vietnē: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁹ *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

- (12) Pamatojoties uz Komisijas aplēsēm, fiskālā nostāja⁽¹⁰⁾, kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā kopumā bija neitrāla. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā būs ekspansīva, proti, 0,3 % no IKP, bet 2027. gadā – ierobežojoša, proti, 0,5 % no IKP.
- (13) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem⁽¹¹⁾ Spānijas vispārējās valdības parāds pieauga no 101,6 % no IKP 2024. gada beigās līdz 100,7 % no IKP 2025. gada beigās. Parāda attiecības samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo nominālā IKP pieaugumu un deficīta samazinājumu. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām samazināsies līdz 99,6 %, bet līdz 2027. gada beigām – līdz 98,9 %. Samazinājums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo nominālā IKP pieaugumu, pārsniedzot parāda apkalpošanas izmaksas. Parāda attiecības samazinājums 2027. gadā galvenokārt atspoguļo nominālās izlaides pieaugumu un deficīta samazinājumu.
- (14) Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Spānijā 2025. gadā bija 1,0 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,1 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2024. gada atsauces gadu. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi tie 2026. gadā būs 1,2 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,3 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2024. gadu.
- (15) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Spānija ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem⁽¹²⁾. Tie ietver nemērķtiecīgus PVN likmju samazinājumus kurināmajam, elektroenerģijai un dabasgāzei, kā arī nemērķtiecīgus akcīzes nodokļa samazinājumus elektroenerģijai un kurināmajam. Vēl iestādes ieviesa mērķtiecīgus atbalsta pasākumus, piemēram, subsīdijas profesionāliem transporta operatoriem un lauksaimniekiem, tiešu atbalstu energoietilpīgām nozarēm, elektroenerģijas tīkla maksu samazinājumus un atbalstu siltumenerģijas sociālo prēmiju shēmām un degvielas uzglabāšanai pazemē. Paredzams, ka lielākā daļa šo pasākumu beigsies 2026. gada 30. jūnijā, lai gan daži no tiem paliks spēkā līdz 2027. gada sākumam. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026. gadā būs aptuveni 0,3 % no IKP. Komisija lēš, ka šiem pasākumiem, ja tie paliks spēkā līdz 2026. gada beigām, fiskālās izmaksas 2026. gadā sasniegs 0,6 % no IKP.
- (16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Spānijā 2025. gadā pieauga par 4,8 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 9,3 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst

¹⁰ Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atvēršanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

¹¹ *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

¹² Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

novirzei 0,4 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps arī pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas kumulatīvā izteiksmē atbilst novirzei 0,1 % apmērā no IKP. Tomēr prognozētā novirze ir valsts izņēmuma klauzulas elastības robežās, pamatojoties uz pašreizējiem aizsardzības izdevumu aprēķiniem.

- (17) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Spānijā 2026. gadā pieaugs par 5,1 % un 2024., 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 14,9 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 0,6 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot kopā 2024., 2025. un 2026. gadu, arī prognozētais neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas kumulatīvi atbilst novirzei 0,7 % apmērā no IKP. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulas nodrošināto elastību lielākiem aizsardzības izdevumiem un aplūkojot 2024., 2025. un 2026. gadu kopā, neto izdevumu kumulatīvā novirze ir 0,4 % apmērā no IKP.
- (18) Ieteikumā, ar ko apstiprina Spānijas vidēja termiņa plānu, ir precizēts reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, kā arī to īstenošanas grafiks. Ņemot vērā Spānijas gada progresa ziņojumā sniegto informāciju, Komisija uzskata, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Nodokļu reforma joprojām tiek izvērtēta, un nodokļu atvieglojumu reforma, kā arī divi posmi, kas attiecas uz izglītības digitālo pārveidi, tiks novērtēti saistībā ar pēdējo ANP maksājumu. Attiecībā uz pasākumiem īslaicīgas invaliditātes pārvaldības uzlabošanai lielākā daļa reģionu parakstīja partnerattiecību līgumus ar Valsts sociālā nodrošinājuma institūtu, savukārt līgumus ar savstarpējās apdrošināšanas sabiedrībām parakstīja tikai trīs reģioni un divas autonomās pilsētas. Attiecībā uz diplomu pielīdzināšanu ir pieņemts un ieviests ministrijas rīkojums, kurā sniegti norādījumi par ārvalstu universitāšu kvalifikāciju pielīdzināšanas un līdzvērtības procedūrām. Komisija uzskata, ka kopumā Spānija ir apmierinoši izpildījusi savas saistības⁽¹³⁾.
- (19) Darbaspēka nodokļu vidējais īpatsvars Spānijas kopējos nodokļu ieņēmumos palielinājās no vidēji 48,7 % 2015.–2019. gada apakšperiodā līdz 51,8 % 2020.–2024. gada apakšperiodā, savukārt ES vidējais rādītājs tajā pašā laikposmā saglabājās nemainīgs – 51,4 %. Lielāki ieņēmumi no darbaspēka nodokļiem izskaidro 90 % no Spānijas nodokļu sloga pieauguma pēdējo desmit gadu laikā, atspoguļojot pieaugošo atkarību no darbaspēka nodokļiem. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) kategoriju neindeksēšana un sociālā nodrošinājuma likmju paaugstināšana ir paātrinājusi Spānijas pārorientēšanos uz darbaspēka nodokļiem. Tomēr darbaspēka nodokļu ieņēmumi kā daļa no IKP (19,0 % 2024. gadā) joprojām ir zemāki par ES vidējo rādītāju (20,3 %). Savukārt ieņēmumi no patēriņa un vides nodokļiem ir zemāki par ES vidējo rādītāju gan kā daļa no IKP, gan kā daļa no kopējiem nodokļu ieņēmumiem. Vides nodokļu ieņēmumi Spānijā sasniedza 1,6 % no IKP salīdzinājumā ar 2,1 % ES. Spānijā ir lielākie PVN politikas radītie ieņēmumu iztrūkumi ES, ko rada viens no lielākajiem PVN likmju iztrūkumiem un lielākais valsts politikas izraisītais PVN atbrīvojuma politikas radītais iztrūkums. Starp kategorijām, kurām piemēro preferenciālas PVN likmes, ar savu lielo ietekmi uz budžetu izceļas restorāni un izmitināšanas pakalpojumi, ņemot vērā ļoti ierobežoto pārdales ietekmi. Ne tik plaša preferenciālo

¹³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “2026. gada Eiropas pusgads – pavasara pakete” (COM(2026) 200 final).

PVN likmju izmantošana veicinātu nodokļu sistēmas vienkāršošanu. Par spīti dažiem neseniem novērtējumiem (proti, Neatkarīgās fiskālās iestādes, *AIReF*), nav sistemātiskas pieejas nodokļu izdevumu efektivitātes novērtēšanai. Publisko finanšu kvalitātei varētu nākt par labu uzlabota konsolidēta ziņošana un sistemātiska visu nodokļu izdevumu novērtēšana visos teritoriālajos līmeņos.

- (20) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību Savienības finansēšanas instrumentu sekmīgā īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.
- (21) Spānijā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), joprojām ir zem ES vidējā līmeņa gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi izvērst un paātrināt centienus nodrošināt investīciju ātru īstenošanu, vienlaikus maksimāli palielinot to ietekmi uz vietas. Spānija jau veic pasākumus saskaņā ar kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tajā pašā laikā Spānija joprojām saskaras ar problēmām kohēzijas politikas efektīvā īstenošanā tādās jomās kā pētniecība un inovācija, prasmju neatbilstība, sociālā iekļaušana, klimata pārmaiņu riska pārvaldība un novēršana un atbalsts taisnīgai pārejai. Ir būtiski nodrošināt, ka jaunās investīcijas, ko Spānija identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā⁽¹⁴⁾ noteiktajām prioritātēm, tiek ātri un efektīvi īstenotas.
- (22) Spānija saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar fiskālo ilgtspēju, produktivitāti, efektīvām un noturīgām investīcijām inovācijā, regulatīvo un administratīvo slogu, tiesu sistēmas sniegumu, zinātnes sasaisti ar uzņēmējdarbību, piekļuvi finansējumam, pielāgošanos klimata pārmaiņām un infrastruktūras noturību, ūdens resursu apsaimniekošanu, elektrotīklu, sociālo un cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājumu, bērnu nabadzību, prasmju neatbilstību un veselības aprūpes sistēmas efektivitāti.
- (23) Spānija ir izveidojusi sadarbības sistēmu, ar ko apzināt un novērst regulējuma nepilnības un samazināt tā sadrumstalotību pa reģioniem; tomēr centieni ir jāpaplašina un jāpaātrina. “20. režīms” nodrošina sadarbību starp Spānijas valsts, reģionālo un vietējo pārvaldes līmeni. 2025. gadā tika panākts progress tādās jomās kā uzņēmējdarbības uzsākšanas licences, digitāla marķēšana, uzlādes punktu uzstādīšana, energoefektivitātes sertifikāti, zemsprieguma iekārtas un regulējuma sadrumstalotības samazināšana. Šī pieeja palīdz koordinēt reformas jomās, par kurām panākta vienošanās; tomēr ir vajadzīgi papildu centieni, lai novērstu šķēršļus plašākā mērogā. Spānijai nāktu par labu mehānisms, kas ļautu apzināt šos šķēršļus un izmantot “20. režīmu”, lai īstenotu tālākas strukturālas izmaiņas. Turklāt mazumtirdzniecībā regulējuma ierobežojumu ir īpaši daudz. Šī administratīvā sarežģītība ietekmē uzņēmumu dibināšanu ar aprūtinošām licencēšanas un atļauju piešķiršanas procedūrām, radot papildu šķēršļus ienākšanai tirgū un investīcijām un radot kaitējumu patērētājiem. Spānijai nāktu par labu mazumtirdzniecības noteikumu turpmāka konverģence, kas uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un atbalstītu konkurenci,

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

sevišķi zāļu mazumtirdzniecībā. Joprojām pastāv šķēršļi EEZ iekšējai preču tirdzniecībai, piemēram, attiecībā uz iepakojumu un marķējumu. Noteikumu atšķirības starp Spānijas reģioniem vēl vairāk palielina atbilstības nodrošināšanas izmaksas un rada šķēršļus uzņēmumiem, kas darbojas dažādos reģionos un no citām ES valstīm, tādējādi samazinās izvēle un palielinās cenas patērētājiem.

- (24) Spānija ir ieviesusi vairākas juridiskas reformas, lai uzlabotu savas tiesu sistēmas organizatorisko, digitālo un procesuālo efektivitāti, tomēr to efektīva īstenošana ir atkarīga no pienācīgu un ilgtspējīgu investīciju nodrošināšanas un to taisnīga sadalījuma starp reģioniem. Tieslietu nozare saskaras ar darbinieku trūkumu: ir salīdzinoši maz tiesnešu attiecībā pret iedzīvotāju skaitu, kā arī pieaug priekšlaicīga pensionēšanās un tiesvedības apjoms. Tas rada ievērojamu slogu strādājošajiem tiesnešiem un veicina pastāvīgu tiesvedības kavēšanos, kas negatīvi ietekmē juridisko profesiju pārstāvjus, uzņēmumus un iedzīvotājus. Turklāt digitalizācijas līmeņa atšķirības starp reģioniem un ierobežota lietu pārvaldības sistēmu sadarbība joprojām nāk par sliktu tiesu procesu vispārējai kvalitātei un efektivitātei. Tāpēc, lai stiprinātu iestāžu sistēmu un attīstītu uzņēmējdarbības vidi, ir būtiski uzlabot tiesu sistēmas sniegumu, nodrošinot pienācīgus personālrесursus, vienlaikus saglabājot darbā pieņemšanas standartus, kā arī saskaņot digitalizāciju visos reģionos un nodrošināt lietu pārvaldības sistēmu pilnīgu sadarbību.
- (25) Zems privāto investīciju līmenis pētniecībā un izstrādē joprojām ir būtisks ierobežojums. Uzņēmējdarbības attīstību un inovāciju kavē sadrumstalota uzņēmējdarbības struktūra, kurā dominē zemas vērtības mikrouzņēmumi. Spānija ANP ietvaros ir ieviesusi attiecīgas reformas, piemēram, likumu par uzņēmējdarbības izveidi un izaugsmi un likumu par jaunuzņēmumiem. Tomēr ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai novērstu finansiālos un administratīvos šķēršļus, kas kavē uzņēmējdarbības inovāciju, un samazinātu produktivitātes plaisu.
- (26) Spānijas ierobežotie un nevienmērīgi sadalītie pētniecības un izstrādes izdevumi ir ļoti koncentrēti dažos reģionos, un tāpēc tie nav pietiekami, lai stimulētu kopējos uzņēmumu pētniecības un izstrādes izdevumus visā valstī. Ir iespējams palielināt publiskos pētniecības un izstrādes izdevumus (lai līdz 2030. gadam sasniegtu 1,25 % no IKP) un samazināt atkarību no ES finansējuma, vienlaikus nodrošinot līdzsvarotāku teritoriālo sadalījumu. Lielākas publiskās investīcijas kopā ar mērķtiecīgiem nodokļu stimuliem un racionalizētām dotācijām palīdzētu piesaistīt privātās investīcijas un atbalstītu augstvērtīgas nozares. Regulārs *ex post* politikas novērtējums par inovācijas politikas pasākumu kopumu valsts teritorijā palīdzētu novest pētniecību līdz komerciāliem rezultātiem un piesaistīt privātās investīcijas pētniecībā un izstrādē, vienlaikus nodrošinot, ka centieni tiek koncentrēti vispārējās politikas mērķu sasniegšanai.
- (27) Par spīti grozītajam Zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas aktam un Universitāšu aktam vāja sadarbība starp akadēmiskajām aprindām un rūpniecību ierobežo uzņēmējdarbības inovāciju un produktivitātes pieaugumu. Turklāt publiskajām shēmām, kas izveidotas, lai sekmētu privātās investīcijas pētniecībā un izstrādē, ir bijusi vāja ietekme, galvenokārt to sarežģītības dēļ un tāpēc, ka trūkst stimulu uzņēmumiem un akadēmiskajām aprindām. Zināšanu starpnieku stiprināšana, stimulu pielāgošana lietišķajai inovācijai universitātēs un publiskās pētniecības organizācijās un uz sniegumu balstīta finansējuma uzlabošana veicinātu specializētus, sadarbīgus pētniecības un inovācijas rezultātus universitātēs un pētniecības iestādēs.

- (28) Piekļuve izaugsmes finansējumam joprojām ir būtisks uzņēmumu paplašināšanās šķērslis. Riska kapitāla un pašu kapitāla tirgi vēl aizvien nav pietiekami attīstīti, jo Spānijas uzņēmumu finansēšana joprojām lielā mērā ir atkarīga no banku aizdevumiem. Tajā pašā laikā inovatīvu uzņēmumu paplašināšanās tiek nepietiekami atbalstīta, izmantojot privātos uzkrājumus. Pašu kapitāla un riska kapitāla investīcijas, izmantojot papildpensiju shēmas, varētu vēl vairāk veicināt, ieviešot automatisku reģistrāciju un atvieglot portfeļa investīciju ierobežojumus. Turklāt ir jāuzlabo jaunuzņēmumu zināšanu pārneses spējas, tīkli, sadarbība un pētniecības pārvēršana komerciālā inovācijā. Kopumā šie faktori joprojām kavē resursu pārdali produktīvākām darbībām. SVF ⁽¹⁵⁾ norāda, ka daži galvenie faktori, kas nosaka jauno uzņēmumu nespēju strauji paplašināties, ir nepietiekams tirgus lielums un piekļuves trūkums pašu kapitāla finansējumam. Uzņēmumu piekļuvi finansējumam var paplašināt, veicinot uz tirgu balstīta finansējuma plašāku izmantošanu un uzlabojot saikni starp uzņēmumiem un kapitāla tirgus dalībniekiem. Turklāt finansējuma avoti netiek efektīvi dažādoti, un tas negatīvi ietekmē privāto investīciju dinamiskumu. Saskaņā ar ESAO ⁽¹⁶⁾ datiem liela daļa Spānijas uzņēmumu, jo īpaši MVU, 2023. gadā ir apgalvojuši, ka pieejamā finansējuma trūkums ir būtisks ilgtermiņa šķērslis investīcijām.
- (29) Spānijā ir grūti nodrošināt saskaņotu reakciju uz pieaugošajiem klimata riskiem daudzlīmeņu pārvaldības dēļ. Nepietiekama koordinācija starp valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm mazina dabas katastrofu, tostarp plūdu un dabas ugunsgrēku, novēršanas pasākumu efektivitāti. Būtiski ir stiprināt gan vertikālo koordināciju (starp valsts un reģionālajām iestādēm), gan horizontālo (starp reģioniem). Citstarp būtu papildus jāprecizē atbildības sfēras un jāsamazina pārklāšanās novēršanas, sagatavotības, reaģēšanas un atveseļošanas posmos, kā arī jāstiprina uzraudzības un izvērtēšanas mehānismi.
- (30) Spānijas ūdens resursi arvien ir pakļauti aizvien lielākam spiedienam, jo ilgtermiņā samazinās nokrišņu daudzums un sniega sega, paaugstinās temperatūra un palielinās augsnes sausums. Liela daļa valsts, sevišķi sausākas dienvidu, iekšzemes un salu teritorijas, izjūt ūdens resursu noslodzi, un pieprasījums, īpaši rūpniecības, lauksaimniecības, tūrisma un enerģijas ražošanas nozarē, pārsniedz ilgtspējīgi pieejamos resursus. Joprojām ir vajadzīgi turpmāki centieni virzībā uz ilgtspējīgāku pieeju ūdens resursu apsaimniekošanā. Tam būtu jāietver spēcīgāki cenu noteikšanas stimuli, kam jāveicina efektīvāka ūdens izmantošana, uzlabota ūdens politikas koordinācija un īstenošana visos pārvaldes līmeņos un racionalizētas lēmumu pieņemšanas procedūras. Būtu arī efektīvi jāīsteno Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīva, jāpaplašina ūdens atkalizmantošana un jāinvestē infrastruktūrā, lai uzlabotu ūdens apsaimniekošanas sistēmas sniegumu un noturību. Šajā nolūkā ir svarīgi arī atbalstīt dabā balstītu risinājumu izstrādi, tai skaitā upju un ūdensobjektu atjaunošanu.
- (31) Lai gan Spānija saviem pielāgošanās klimata pārmaiņām un to mazināšanas centieniem ir piesaistījusi ievērojamu atbalstu, tostarp izmantojot ES fondus, ir vajadzīgi papildu pasākumi un investīcijas, lai aizsargātu kritisko infrastruktūru, sevišķi dzelzceļu un autoceļus. Lai novērstu klimata riskus, ir sistemātiski jāuzrauga

¹⁵ Starptautiskais Valūtas fonds (2025), *Spain: 2025 Article IV Consultation—Press Release; and Staff Report*, SVF personāla ziņojumi par valstīm, Nr. 2025/121. Pieejams šeit: <https://doi.org/10.5089/9798229012782.002>.

¹⁶ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija. (2025). *OECD Economic Surveys: Spain 2025* (2025/22. sēj., novembris). Parīze, *OECD Publishing*. https://doi.org/10.1787/eco_surveys-esp-2025-en.

svarīgākie aktīvi, kā arī jāsteno lielas ietekmes uzlabošanas pasākumi. Papildus infrastruktūras uzlabojumiem ir būtiski investēt dabā balstītos risinājumos, tostarp ilgtermiņos, klimatnoturīgos mežos un augsnēs. Tas arī uzlabotu oglekļa sekvēstīšanu, novēršot dabas ugunsgrēkus, atjaunojot degradētus mežus un aizsargājot ar oglekli bagātas ekosistēmas. Ar dabā balstītiem risinājumiem būtu jāstiprina noturība pret ekstremāliem klimatiskajiem apstākļiem, izmantojot tādus pasākumus kā mitrāju atjaunošana plūdu kontrolei un augsnes apsaimniekošana, lai samazinātu sausuma ietekmi.

- (32) Ar klimatu saistīti apdraudējumi rada būtiskus riskus Spānijas ekonomikai un sabiedrībai. Laikā no 1980. līdz 2024. gadam ekstremāli laikapstākļi radīja ievērojamus zaudējumus cilvēkiem un ekonomikai 119,6 miljardu EUR apmērā. Pa spīti šiem pieaugošajiem riskiem, klimata apdrošināšanas segums šajā teritorijā joprojām ir salīdzinoši zems, radot nepilnības finanšu aizsardzībā. Lai paaugstinātu noturību, Spānijai būtu jāstiprina katastrofu riska finansēšanas satvars ar mērķi nodrošināt ilgtermiņa finansiālo ilgtspēju, vienlaikus arī paplašinot klimata apdrošināšanas mehānismu izmantošanu un ieviešanu.
- (33) Lai gan Spānija gūst panākumus atjaunīgo energoresursu izvēršanā un tai ir viena no lielākajām uzstādītājām vēja un saules enerģijas jaudām ES, ir jāturpina attīstīt tīklus un uzkrāšanas risinājumus, lai atbalstītu atjaunīgo energoresursu integrāciju Spānijas energoresursu struktūrā. Joprojām pastāv problēmas ne tikai attiecībā uz piekļuvi tīklam, bet arī ar piekļuves nodošanu ekspluatācijā, kas palēnina pāreju uz tīru enerģiju. Piemēram, paredzams, ka papildu projekti, kas pašlaik tiek gatavoti, palielinātu kopējo uzglabāšanas jaudu no 7,7 GW līdz 14,2 GW, kas ir mazāk par 2030. gada mērķrādītāju: 22,5 GW. Spānijai ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai uzlabotu savu elektrotīklu noturību un elastību, arī lai izbeigtu “pastiprinātās darbības režīmu”. Lai nodrošinātu tīkla stabilitāti, pārvades sistēmas operators aktīvi izmanto gāzes elektrostacijas, lai saglabātu sprieguma stabilitāti, kamēr tiek īstenotas turpmākas reformas un investīcijas sprieguma kontroles pastiprināšanai. Valstij ir vajadzīgas arī turpmākas investīcijas, lai vairotu pārrobežu elektroenerģijas starpsavienojumus, kuru apjoms pašlaik ir 3,11 %, un tas joprojām krietni atpaliek no 2030. gada 15 % mērķrādītāja. Sarežģīti atļauju piešķiršanas procesi rūpnieciskajiem kompleksiem un vajadzība pēc papildu pasākumiem no pieprasījuma puses var kavēt investīcijas ražošanas dekarbonizācijā valstī. Viena no galvenajām problēmām joprojām ir nemainīgi augstās autotransporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas veido gandrīz pusi no Spānijas kopīgo centienu emisijām. Ir arī vajadzīgi turpmāki centieni, lai Spānija varētu sasniegt savus energoefektivitātes mērķus 2030. gadam. Proti, būtu vajadzīgas papildu investīcijas, lai uzlabotu energoefektivitātes koeficientu publiskajās un privātajās ēkās, vienlaikus risinot enerģētiskās nabadzības problēmu, kas skar 15,9 % no kopējā iedzīvotāju skaita – viens no augstākajiem rādītājam ES, kuru ievērojami sāpīgāk izjūt nabadzības riskam pakļautās mājsaimniecības. Ēku radītās emisijas 2024. gadā palielinājās par 2,6 % un veidoja aptuveni 19 % no kopējām emisijām kopīgo centienu sektoros. Te atspoguļojas pastāvīgās problēmas ēku fonda energosnieguma jomā un izpaužas nepieciešamība samazināt tādas siltumapgādes un aukstumapgādes apjomu, kurā izmanto fosilo kurināmo.
- (34) Spānijas mājokļu tirgus joprojām ir pakļauts lielam spiedienam pastāvīgi ierobežotā piedāvājuma dēļ, jo īpaši teritorijās ar lielu pieprasījumu. Līdz ar augošo pieprasījumu pēc mājokļiem rodas augšupvērstis spiediens uz cenām. Mājokļu trūkums visvairāk ir vērojams pilsētu un lielpilsētu teritorijās, kā arī piekrastes teritorijās ar intensīvu tūrismu. Steidzami nepieciešamo jaunu mājokļu būvniecību pašlaik ierobežo vairāki

pieāvājuma puses faktori, tostarp apbūvējamās zemes ierobežotā pieejamība, lēnās administratīvās procedūras un atļauju izsniegšana. Šo attīstības šķēršļu novēršana, vienlaikus aizsargājot vides mērķus, var palīdzēt pārvarēt dažus ierobežojumus, kas ir palēninājuši mājokļu attīstību. Turklāt pieaug bezpajumtniecība.

- (35) Spānijā ir viens no zemākajiem sociālo mājokļu rādītājiem visā ES – tas veido mazāk nekā 2 % no kopējā mājokļu pieāvājuma, savukārt ES vidējais rādītājs ir aptuveni 7 %. Tādējādi palielinās spiediens uz īres tirgu un tiek veicināts mājokļu cenu pieaugums. Turklāt pašreizējais sociālo mājokļu fonds valstī ir sadalīts nevienmērīgi un neatspoguļo teritoriālās vajadzības tur, kur pieprasījums ir izteiktāks. Lielu valsts daļu skar iedzīvotāju skaita samazināšanās, savukārt tā pieaugums galvenokārt koncentrējas piekrastes teritorijās un galvaspilsētas reģionā. Lai veicinātu sociālās labklājības politiku un cenas ziņā pieejamu mājokļu nodrošināšanu, ir ļoti svarīgi novērst ievērojamo sociālo mājokļu deficītu, palielinot sociālo mājokļu vienību skaitu, sevišķi teritorijās, kuras vairāk ietekmē pieejamības ierobežojumi. Tajā pašā laikā sociālo īres mājokļu attīstīšana ir svarīga, lai nodrošinātu īpašumtiesību elastību visā dzīves ciklā un ņemtu vērā mainīgās mājsaimniecību vajadzības. Turklāt atšķirībā no sociālo mājokļu iegādes shēmām tā nodrošina tiešu un savlaicīgu piekļuvi cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, neprasot ilgtermiņa saistības, papildu piekļuves izmaksas un atbilstības ierobežojumus. Visbeidzot, sociālo mājokļu sistēma joprojām lielā mērā ir atkarīga no valdības finansējuma. Lai nodrošinātu sistēmas ilgtermiņa ilgtspēju, ir arī jāizveido paredzami finansēšanas mehānismi, piemēram, atkārtoti ieguldot ieņēmumus vai izmantojot apgrozības fondu shēmas, kas palīdz samazināt tās atkarību no valsts budžeta.
- (36) Bērnu nabadzība Spānijā joprojām ir būtiska problēma, ņemot vērā kopumā augsto nabadzības līmeni un pastāvīgi augsto ienākumu nevienlīdzību. 2024. gadā vairāk nekā katrs ceturtais bērns Spānijā bija pakļauts nabadzības vai sociālās atstumtības riskam – šis valsts rādītājs bija starp vājākajiem ES. Dažas grupas ir īpaši neaizsargātas, proti, bērni viena vecāka vai lielās mājsaimniecībās, bērni, kuru vecākiem ir zems izglītības līmenis, kā arī romu un migrantu izcelsmes bērni. Lai gan nesenie pasākumi ir veicinājuši dažus uzlabojumus, situācija atspoguļo plašākas nepilnības sociālās aizsardzības un pabalstu sistēmās, tostarp attiecībā uz sociālo izdevumu sadali starp paaudzēm ierobežotu fiskālo resursu apstākļos. Sociālajiem pārvedumiem ir tikai ierobežota spēja samazināt nabadzību, sevišķi bērnu vidū. Joprojām pastāv reģionālas atšķirības nabadzības rādītājos un sociālo pārvedumu ietekmē, kas liecina par pabalstu un pakalpojumu nevienmērīgu aptvērumu un piekļuvi tiem dažādās teritorijās, sevišķi lauku apvidos, neraugoties uz zināmu progresu pēdējos gados. Koordināciju starp valsts un reģionālajiem sociālajiem, veselības aprūpes un nodarbinātības dienestiem un pabalstiem joprojām ierobežo fragmentāras kompetences, neviendabīgi atbilstības kritēriji un instrumenti, kas pārklājas. Pilnīgāka koordinācija varētu nodrošināt visaptverošāku un pastāvīgāku atbalstu. Valsts minimālo ienākumu shēmas (*Ingreso Mínimo Vital – IMV*) un ar to saistītās bērnu uzturlīdzekļu piemaksas (*Complemento de Ayuda para la Infancia – CAPI*) izmantošana ir paplašinājusies, bet aizvien pilnībā nerealizē savu potenciālu, un ievērojama daļa atbalsttiesīgo mājsaimniecību joprojām nesaņem atbalstu administratīvā sloga, sarežģītu atbilstības procedūru un ierobežotas informētības dēļ. Šā pabalsta ietekmi stiprinātu pielietojuma un piemērotības tālāka palielināšana, kā arī ar to saistītā aktivizēšanas politika un *IMV* pielāgojamības uzlabošana izmaiņām mājsaimniecības apstākļos. Lai gan nesen ir veikti pielāgojumi ar mērķi uzlabot nodarbinātības stimulus, to efektivitāte vēl nav izpaudusies. Turklāt sociālās iekļaušanas ceļu stiprināšana, sistemātiskāk apvienojot ienākumu atbalstu ar

pielāgotiem sociālajiem pakalpojumiem, vēl vairāk uzlabotu rezultātus neaizsargātām grupām, tostarp nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautiem bērniem. Ir arī nepieciešams izlīdzsvarot publiskos izdevumus par labu politikai, ar kuru atbalsta bērnus un jauniešus, piemēram, izglītībai, piekļuvei mājokļiem un nodarbinātībai. Lai risinātu visas šīs problēmas, ir vēl vairāk jāuzlabo sociālās palīdzības efektivitāte, adekvātums un tvērums, vienlaikus nodrošinot lielāku saskaņotību starp naudas pārvedumiem, atbalstu natūrā, aktivizācijas atbalstu un nodokļu pabalstiem, kas palīdzētu atbalstīt augšupēju sociālo konvergenci saskaņā ar Komisijas dienestu otrā posma valstu analīzi, kuras pamatā ir sociālās konverģences sistēma ⁽¹⁷⁾.

- (37) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo lomu Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu tās ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju un izglītības jomā, kas kavē konkurētspēju. Spānijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.
- (38) Lai gan profesionālās izglītības un apmācības (PIA) sistēma turpina attīstīties un reģistrācija PIA ir uzlabojusies visos līmeņos, joprojām sastopama pastāvīga prasmju neatbilstība, ko rada strukturāla neatbilstība starp PIA un augstāko izglītību un darba tirgus vajadzībām. Starpniekkvalifikāciju trūkums, kas saistīts ar zemu uzņemšanas līmeni vidējā līmeņa PIA, jo īpaši *STEM* jomās, pastāv līdzās akūtam prasmju trūcumam dažās tehniskajās nozarēs, piemēram, būvniecībā un ražošanā. Uzņemšana PIA pa dažādiem reģioniem arī ir ļoti nevienmērīga. Par spīti tam, ka kopš nesenās sistēmas reformas visa PIA oficiāli ir duāla, pilnīga duālās PIA ieviešana vēl nav notikusi. Augstākās izglītības jomā Spānijā ir augsts terciārās izglītības iegūšanas līmenis, tomēr joprojām trūkst darbaspēka tādās jomās ar augstu pieprasījumu kā IKT, inženierzinātnes un veselības aprūpe. Lai gan ar *STEM* saistītu PIA un augstākās izglītības programmu absolventi uzrāda spēcīgus nodarbinātības rezultātus, kas liecina par augstu pieprasījumu pēc šādas specializācijas, pastāv risks, ka zems līdzdalības līmenis, dzimumu nelīdzsvarotība un *STEM* programmu pamešana ierobežos Spānijas spēju veicināt inovāciju un īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Turklāt dalība pieaugušo izglītībā joprojām ir maz izplatīta un nevienmērīga, kas ierobežo pārkvalifikācijas iespējas un iekonservē agrīnus nelabvēlīgus apstākļus.
- (39) Spānija ir guvusi ievērojamus panākumus izglītības un mācību priekšlaicīgas pamešanas (*ELET*) samazināšanā, taču šis rādītājs joprojām ir augsts. Lai gan samazinājies pēdējos gados, tas aizvien ievērojami pārsniedz gan ES vidējo rādītāju, gan ES 2030. gada mērķrādītāju. Joprojām pastāv reģionālas atšķirības, un priekšlaicīga mācību pamešana ir īpaši koncentrēta neaizsargātās grupās. Ārvalstīs dzimušajiem jauniešiem ir gandrīz trīs reizes lielākas izredzes priekšlaicīgi pamest izglītību nekā attiecīgajā valstī dzimušajiem viņu vienaudžiem; romu jauniešiem ir ievērojami zemāks vidusskolas izglītības līmenis nekā pārējiem iedzīvotājiem; nesamērīgi vairāk tiek skarti jaunieši ar invaliditāti. Joprojām pastāv arī izglītības pamešanas plaša starp dzimumiem: vīriešu vidū šis rādītājs ir augstāks nekā sievietēm. Pamatprasmju nepietiekama apguve kopš 2012. gada ir pakāpeniski pieaugusi, palielinot plaisu starp Spānijas sniegumu un ES mērķrādītāju līdz 2030. gadam zem 15 % samazināt to skolēnu īpatsvaru, kuriem ir vājas sekmes lasīšanā, matemātikā un dabaszinātnēs. Arī reģionālās pamatprasmju atšķirības joprojām ir ievērojamas, un dažos reģionos pastāvīgi tiek reģistrēti zemāki vērtējumi nekā vidēji valstī.

¹⁷ [SWD\(2026\) 122 – Otrā posma valstu analīze par sociālo konvergenci saskaņā ar sociālās konverģences sistēmu \(SCF\)](#), 2026.

- (40) Par spīti salīdzinoši labiem rezultātiem veselības jomā, problēmas saistībā ar piekļuvi veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem Spānijā joprojām pastāv, negatīvi ietekmējot tās iedzīvotāju veselību, sociālo taisnīgumu un produktivitāti. Primārās aprūpes un ilgtermiņa aprūpes spēju palielināšana ir būtiska, lai uzlabotu piekļuvi un nodrošinātu atbilstību, jo sabiedrības novecošana palielina pieprasījumu pēc šiem pakalpojumiem. Lai gan 2025.–2027. gada primārās un kopienas aprūpes rīcības plāna mērķis ir paplašināt primārās aprūpes spējas un par spīti nesenojām reformām, kuru mērķis ir deinstitucionalizēt IA, joprojām ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai samazinātu darbaspēka trūkumu, reģionālās atšķirības un gaidīšanas laiku un novērstu pastāvīgo investīciju nepietiekamību.
- (41) Spānijā ir izteiktas problēmas ar veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes darbaspēku. Tās ietver vecuma struktūru, speciālistu nevienlīdzīgo sadalījumu un ģimenes ārstu, medicīnas māsu un citu speciālistu prognozēto trūkumu. Arī darba apstākļi joprojām ir smagi, un tas mazina darbvietu kvalitāti un pievilcību. Lai novērstu šo nelīdzsvarotību, Spānija varētu pieņemt pasākumus, kas uzlabotu talantu pieņemšanu darbā un to noturēšanu un uzlabotu darba apstākļus, tostarp izmantojot labāk līdzsvarotu apmācību, jaunu profesionālo lomu paplašināšanu, tai skaitā attiecībā uz medmāsām, lielāku elastību, digitalizāciju, dzimumu līdzsvaru, neoficiālās nodarbinātības samazināšanu aprūpes profesijās, un pārskatot maiņu sistēmu. Būtiska problēma joprojām ir arī reģionālās atšķirības piekļuvē pakalpojumiem un to kvalitātē, ko saasina darbinieku trūkums. Primārās aprūpes reforma un tās reģionālā ietekme ir jānovērtē sīkāk, un aprūpes integrācija dažādos reģionos attīstās atšķirīgi. Spānijai būtu jāpieņem paraugprakses modeļi, jāizveido pienācīga uzraudzība un jāizmanto reģionālie rādītāji. Pakalpojumiem nāktu par labu arī uzlabota valsts–reģionu un starpdienestu koordinācija (starp veselības, sociālās jomas, nodarbinātības un izglītības speciālistiem). Piekļuvi pakalpojumiem vēl vairāk kavē rindās gaidīšanas laika palielināšanās. Spānija 2024. gadā izveidoja Rindu darba grupu, lai apvienotu pārvaldību un datus par autonomajiem apgabaliem, tomēr ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai novērstu šos trūkumus, izmantojot mērķtiecīgu personāla politiku, digitālo šķirošanu un rindu pārvaldības saskaņošanu.
- (42) Lai gan Spānijas veselības aprūpes sistēma kopumā uzrāda labus veselības rezultātus ar salīdzinoši zemām izmaksām, tiek prognozēts, ka turpmākajās desmitgadēs veselības aprūpes izdevumi ievērojami palielināsies, jo demogrāfiskās pārmaiņas rada arvien lielāku spiedienu uz publiskajām finansēm. Lai nodrošinātu ilgtspēju, vienlaikus saglabājot pakalpojumu atbilstību, pasākumus varētu vērst uz esošo resursu maksimālu izmantošanu, palielinot efektivitāti. Ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu jomā to varētu panākt, labāk sadalot resursus, uzlabojot atkarības pakāpju piešķiršanu un ar to saistīto saņēmēju aprūpi. Turklāt varētu strādāt pie turpmākas deinstitucionalizācijas un aprūpes kopienā. Sistēmu efektivitāti uzlabotu arī labāka ilgtermiņa aprūpes koordinācija ar veselības aprūpes dienestiem. Efektīvāku pakalpojumu sniegšanu primārajā aprūpē nodrošinātu investīcijas sadarbspējīgā digitalizācijā, telemedicīnā un profilaksē. 2018.–2020. gada izdevumu pārskata ietvaros *AIReF* ir ierosinājusi efektivitātes stiprināšanas darbības farmācijas un slimnīcu izdevumu jomās, tādējādi radot konkrētas ietaupījumu iespējas. Spānijai ir iespējas uzlabot ģenērisko un biolīdzīgu zāļu ieviešanas rādītājus dažās terapeitiskajās kategorijās. Efektivitāti var uzlabot arī, novēršot atšķirības un uzlabojot zāļu izdevumu novērtēšanu un nepamatotas reģionālās atšķirības starp medicīnisko procedūru izmaksām un receptēm. Šajā sakarā Spānijai būtu lietderīgi īstenot *AIReF* ieteikumus palielināt izdevumu efektivitāti, uzlabojot nodokļu izdevumu uzraudzību, lai radītu nepieciešamo fiskālo telpu pieaugošā veselības aprūpes izdevumu spiediena novēršanai.

- (43) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Spāniju 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro un trešo ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. ieteikums palīdz īstenot septīto, astoto un devīto ieteikumu par eurozonu, 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu, 5. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu un 6. ieteikums palīdz īstenot otro un piekto ieteikumu par eurozonu,

AR ŠO IESAKA Spānijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Ņemot vērā novirzi, ko Komisija prognozējusi 2026. gadam attiecībā pret ieteikto neto izdevumu virzību, nodrošināt, ka neto izdevumi atbilst maksimālajiem pieauguma tempiem, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, vienlaikus izmantojot valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību aizsardzības izdevumu palielināšanai. Stiprināt aizsardzības izdevumus un gatavību, vienlaikus nodrošinot izdevumu efektivitāti un pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka visi pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību risināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, vienlaikus nodrošinot, ka to fiskālās izmaksas ir saderīgas ar saistībām saskaņā ar ES fiskālo sistēmu. Īstenot reformu un investīciju kopumu, kas ir pagarinātā korekcijas perioda pamatā, kā Padome ieteikusi 2025. gada 21. janvārī. Stiprināt fiskālo ilgtspēju, sevišķi ierobežojot nodokļu izdevumus, vienlaikus aizsargājot izaugsmi un atbalstot mājsaimniecības ar zemiem ienākumiem. Palielināt izdevumu efektivitāti, uzlabojot nodokļu izdevumu uzraudzību un īstenojot izdevumu pārskatīšanu valsts un reģionālā līmenī.
2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanas centienus, kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanā attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām.
3. Veicināt produktivitāti un inovāciju, samazinot administratīvo slogu un regulējuma sadrumstalotību starp reģioniem, tai skaitā likvidējot šķēršļus mazumtirdzniecībai un brīvai preču aprītei. Uzlabot tiesu sistēmas sniegumu, nodrošinot pienācīgus personālrесursus, saskaņotu digitalizāciju un pilnīgu sadarbību starp reģioniem. Veicināt inovāciju, paplašināšanos un izvēršanu uzņēmējdarbībā, koncentrējoties uz augstvērtīgām nozarēm, tostarp atbalstot stabilas investīcijas pētniecībā un inovācijā, īstenojot ciešāku rūpniecības un akadēmisko aprindu sadarbību un uzlabojot piekļuvi finansējumam, sevišķi riska kapitālam.
4. Pastiprināt klimatnoturības koordināciju valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu un pārvaldību un paplašināt komunālo notekūdeņu reciklēšanu. Pielāgot kritisko infrastruktūru, tai skaitā dzelzceļus un ceļus, klimata pārmaiņām un veicināt dabā balstītus risinājumus, lai mazinātu saistītos riskus. Turpināt izstrādāt katastrofu risku finansēšanas sistēmu. Investēt enerģijas uzkrāšanā, elektroenerģijas pārvadē un sadalē, kā arī pārrobežu elektroenerģijas starpsavienojumos. Veicināt rūpniecības dekarbonizāciju un transporta elektrifikāciju.
5. Paplašināt dzīvojamo fondu, arī pārskatot tiesisko regulējumu, racionalizējot atļauju piešķiršanas procesus, veicinot zemes pieejamību un pārprofilējot nepietiekami

izmantoto ēku fondu. Palielināt cenas ziņā pieejamu un sociālo mājokļu nodrošinājumu, dodot priekšroku īres iespējām, kas ir labāk saskaņotas ar teritoriālajām un reģionālajām vajadzībām un balstītas uz ilgtspējīgām finansēšanas sistēmām, kuras ir mazāk atkarīgas no valdības finansējuma.

6. Risināt bērnu nabadzības problēmu, tostarp izlīdzsvarojot sociālos izdevumus starp paaudzēm un uzlabojot sociālo pārvedumu un sociālās palīdzības tvērumu un adekvātumu un to saikni ar aktivizēšanu, lai vēl vairāk samazinātu ienākumu nevienlīdzību. Samazināt prasmju neatbilstību, vēl vairāk stiprinot duālo PIA, augstākās izglītības un pieaugušo izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām, īpašu uzmanību pievēršot *STEM*. Uzlabot pamatprasmes un risināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas problēmu. Uzlabot piekļuvi veselības aprūpei, palielinot primārās un ilgtermiņa aprūpes spējas, novēršot darbaspēka trūkumu un samazinot rindas. Novērst reģionālās atšķirības piekļuvē iespējām un pakalpojumiem, sevišķi teritorijās, kur strauji samazinās iedzīvotāju skaits, vienlaikus palielinot efektivitāti, kas rada fiskālo telpu, lai novērstu pieaugošo izdevumu spiedienu.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*